

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльна педагогіка

Освітня програма Початкова освіта
Спеціальність _013 Початкова освіта

Галузь знань _01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ___ 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльна педагогіка
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	проф. Будник Олена Богданівна
Контактний телефон викладача	+38 066 0724940
E-mail викладача	olena.budnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, екзамен
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться щопонеділка з 14.00 до 16.00 в ауд. 233 (ц.к.). Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням WhatsApp (+380660724940).
2. Анотація до курсу	
<p>В умовах розбудови національної системи освіти в Україні та її інтегрування до європейського (світового) простору актуальним є аналіз стану і тенденцій розвитку освіти як в Україні, так і за кордоном. Лише зіставляючи результати цього аналізу, можна визначити напрями адекватного вирішення проблем, що виникають; та прогнозувати найбільш вірогідні шляхи щодо перспектив розвитку вітчизняної освіти. Вивчення кращого світового досвіду щодо організації освіти особливо важливе сьогодні у контексті впровадження концептуальних засад Нової української школи, основне завдання якої полягає у формуванні в учнів компетентностей XXI століття. Порівняльна педагогіка набула актуальності в Україні також у зв'язку з міграцією робочої сили, підвищенням цінності людського капіталу у глобальній економіці знань. Адже вже у найближчому майбутньому на ринку праці найбільш затребуваними будуть фахівці, котрі «вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями»¹. Опанування цієї дисципліни збагачує фаховий світогляд і діяльність педагога знанням світових надбань і тенденцій, регіональних і національних особливостей в освіті, значенні міжнародних освітніх організацій і програм у розвитку освітнього розвивального середовища тощо. При вивченні цього курсу студенти розширяють свої уявлення про кращий зарубіжний досвід організації системи освіти, зокрема початкової, для впровадження прогресивних ідей та інновацій у власну професійну практику.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета викладання навчальної дисципліни “Порівняльна педагогіка”</i> – сприяти засвоєнню майбутніми фахівцями ключових положень і проблематики порівняльної педагогіки, актуальних напрямів щодо змін у змісті, формах, методах навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо організації освітнього процесу; формування досвіду самостійного і творчого аналізу й оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.</p> <p><i>Основними завданнями вивчення курсу є:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розвивати професійно-педагогічні знання про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук; об’єкт і предмет порівняльної педагогіки, специфіку її понятійно-категоріального апарату; – формувати вміння орієнтуватися в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, визначати механізми пізнання педагогічної дійсності; – розуміти інформаційно-суспільні зміни та основні тенденції розвитку системи освіти в Україні та світі, різні підходи до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб’єктів цього процесу; 	

¹ Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи, 2016. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>.

- аналізувати і порівнювати освітні системи країн різних континентів, педагогічні теорії, статистичні факти, явища порівняльної педагогіки;
- узагальнювати і робити висновки про стан розвитку зарубіжних освітніх систем, зокрема системи початкової освіти;
- визначати можливості і умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику;
- знаходити, аналітично сприймати, систематизувати письмову інформацію з окреслених проблем із друкованих чи електронних джерел;
- розвивати вміння аналізувати проблеми підготовки педагога з погляду порівняльної педагогіки; вчити оцінювати власний творчий потенціал, розвивати професійне мислення, комунікативні здібності; стимулювати зацікавлення кращими європейськими (світовими) практиками в освіті.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

K34. Здатність до аналізу інформації з різних джерел.

K312. Уміння ефективно використовувати спадщину світової та вітчизняної педагогіки.

Фахова компетентність: дидактична – здатність майбутнього вчителя вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів у зарубіжних країнах; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК – 5. Професійно-комунікативна компетентність – вміння долати комунікативні бар'єри, налагоджувати педагогічну співпрацю з батьками дітей щодо використання інноваційного досвіду зарубіжних країн у професійній діяльності.

5. Результати навчання

Професійні знання:

- 1) аналізувати теоретико-методичні та нормативно-правові засади організації освіти в Україні та за рубежом; методи дослідження проблем компаративістики;
- 2) оцінювати можливості й умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику;
- 3) знаходити, аналітично сприймати, систематизувати медійну інформацію з окреслених проблем із друкованих чи електронних джерел.

Професійні вміння і навички:

- 1) узагальнювати інформацію з різних джерел, знаходити необхідні ресурси, аналізувати і порівнювати освітні системи окремих країн, педагогічні теорії, статистичні факти, явища порівняльної педагогіки;
- 2) узагальнювати і робити висновки про стан розвитку зарубіжних освітніх систем, зокрема системи початкової освіти.

Комунікація:

- 1) долати комунікативні бар'єри у груповій діяльності та комунікації онлайн;
- 2) налагоджувати педагогічну співпрацю з батьками щодо використання інноваційного досвіду зарубіжних країн у професійній діяльності.

Автономія та відповідальність:

- 1) самостійно використовувати методи дослідження порівняльної педагогіки у науковому дослідженні;
- 2) приймати відповідальні рішення у груповій роботі.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції		12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18			
самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
Третій	Початкова освіта	Другий	За вибором ЗВО		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін викона ння
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Розвиток освіти в сучасних умовах: основні напрями та перспективи Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука	Вступна лекція з елементами дискусії. Практичне заняття.	Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно- видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: http://www.studfiles.ru/preview/2040660/	Підготувати тези виступу з теми «Розвиток порівняльної педагогіки в СРСР та сучасній Україні». Охарактеризувати особливості різних історичних епох розвитку порівняльної педагогіки (усно).	Макс. оцінка - 5	Два тижні
Тема 2. Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтегрування	Практичне заняття (дебати)	Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с. Джуринський А.Н. Порівняльна педагогіка: підручник онлайн. URL: https://stud.com.ua/72549/pedagogika/porivnyalna_pedagogika	Заповнити порівняльну таблицю «Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у кожній країні». Опрацювати матеріал про: результативність освітньої діяльності ЮНЕСКО, СЕПЕС та інших міжнародних організацій в освітньому напрямі. Основні освітньо- культурні сфери діяльності ЮНІСЕФу. Діяльність органів Європейського союзу в освітньому напрямі. Тенденції створення європейського освітнього простору.	Макс. оцінка - 5	Два тижні

			Роль міжнародних організацій у здійсненні порівняльного аналізу якості навчання в світі (підготуватися до дебатів)		
Тема 3. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освіти в різних країнах	Лекція-візуалізація. Практичне заняття.	Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf	Заповнити порівняльну таблицю (за зразком) про розвиток системи освіти на різних континентах (по 2 країни за вибором на кожному континенті). Підготувати презентацію (10-15 слайдів) про розвиток системи освіти в одній із цих країн.	Макс. оцінка – 5 Макс. оцінка - 5	Три тижні
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Національні особливості організації системи освіти в зарубіжних країнах Тема 1. Регіональні особливості розвитку системи освіти	Проблемна лекція. Практичне заняття.	Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: http://www.studfiles.ru/preview/2040660/	Підготувати реферат на одну із запропонованих тем: «Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві», «Вплив світових та національних релігій на розвиток освіти».	Макс. оцінка - 5	Один тиждень
Тема 2. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	Лекція «крутий стіл». Практичне заняття.	Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с.	Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Особливості і пріоритети дошкільної освіти у...» (назву країни на власний вибір)	Макс. оцінка - 5	Один тиждень
Тема 3. Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	Проблемна лекція. Практичне заняття.	Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: http://www.studfiles.ru/preview/2040660/ Інтернет-ресурси.	Зібрати матеріал для характеристики регіонів за певними історико-культурними, релігійними, соціально-економічними, політичними особливостями: європейський; північноамериканський; латиноамериканський; арабський; азійський; австралійський регіони та регіон тропічної Африки.	Макс. оцінка – 5	Два тижні

			Охарактеризувати проблему моделювання світового, європейського чи регіонального освітнього простору, а також порівняльні показники розвитку освіти в регіонах (Створити інтерактивну презентацію).		
Тема 4. Вища освіта в зарубіжних країнах	Лекція з використанням відеоматеріалів. Практичні заняття.	Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с. Джуринський А.Н. Порівняльна педагогіка: підручник онлайн. URL: https://stud.com.ua/72549/pedagogika/porivnyalna_pedagogika Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: http://www.studfiles.ru/preview/2040660/	Розробити електронний варіант тестового завдання на запропоновану тему. Дібрати бібліографію до теми «Західні моделі організації й управління освітніми системами». Участь в обговоренні дискусійних питань (в т.ч. онлайн).	Макс. оцінка – 5	Два тижні
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	На практичних заняттях студент може максимально набрати 40 балів, включаючи результати самостійної роботи. За контрольну роботу – максимально 10 балів. За екзамен – максимально 50 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі відповіді на поставлені питання, студент повинен використовувати в роботі посилання на нормативно-правові документи чи інші ресурси. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанту відповіді.				
Семінарські (практичні) заняття	Максимальна оцінка - 50 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань				
8. Політика курсу					
<p>1. Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних і групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному студенту як індивідуально, так і для всієї групи в цілому. Неприпустимими є плагіат та списування.</p> <p>2. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається студентові після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати самостійної роботи студентів перевіряються на 3 та 7 тижнях навчання. Результати виконання студентом індивідуального завдання надаються згідно розкладу практичних занять.</p> <p>3. Присутність студентів на практичних заняттях, контрольній роботі та іспиті є обов'язковою.</p>					

Лекційні курси, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти (за поданим вище посиланням). Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, які вивчалися на цьому занятті та отримати відповідну оцінку.

4. Якщо студент не отримав підсумкову оцінку за результатами виконання практичних завдань (на практичних заняттях), а також самостійної роботи, то він не буде допущений до здачі екзамену.

5. Контактні дані для онлайн допомоги та консультування:

Викладач: проф. Будник О.Б., olena.budnyk@pnu.edu.ua

9. Рекомендована література

Базова

Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с.

Джуринський А.Н. Порівняльна педагогіка: підручник онлайн. URL: https://stud.com.ua/72549/pedagogika/porivnyalna_pedagogika

Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf

Порівняльна педагогіка: навчально-методичне забезпечення // Соціальна педагогіка: навч.-метод. посіб.: У 2-х ч. / За ред. П.М. Гусака, Л.К. Грицюк. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. націон. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. Ч. 2. 546 с.; С. 391-411.

Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>

Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2014. 216с.

Допоміжна

Галус О.М. та ін. Порівняльна педагогіка. К.: Вища школа, 2006. 216 с.

Грицюк Л.К. Вальдорфська школа. Гайдєнс. Відкриті школи як форма соціальної допомоги особистості. Общинні школи // Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник для підготовки до державної атестації студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» / за ред. П.М. Гусака, І.Є. Остапівського. Луцьк: П.П. Іванюк В.П., 2009. С. 33-43.

Історія зарубіжної педагогіки / за ред. Коваленко Є.І. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.

Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. Тернопіль, 1996. 275 с.

Романовський О. О. Хроніка вищої освіти США (на прикладі діяльності державних і недержавних закладів). К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 1997. 76 с.

Budnyk O. The use of Innovative Educational Technologies in Higher Educational Institution. In: Dobra edukacji i ich pedagogiczna eksploracja: monograf. Pod red. Katarzyny Wrońskiej. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2019. P.285-301.

Budnyk O. Innovative Competence of a Teacher: best European Practices. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 6(1) (2019). P. 76-89.

Robinson S.B. Comparative education: A basic approach. Jerusalem. 1992.

Schriewer J., Holmes B. Theories and methods in comparative education. Frankfurt/M., Berlin, Bern, N.-Y., Wien, 1992.

Stępnik A., Budnyk O., Blyuznyuk T., Mazur P. Regional and multicultural education in Poland and Ukraine. // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Scientific Edition: Series of Social and Human Sciences. – Vol. 4, No. 1 (2017), 87-96 (doi: 10.15330/jpnu.4.1.87-96)

Theisen G., Adams D. Comparative Education Research // International Comparative Education / R.M. Thomas (red.). Oxford : Pergamon Press, 1990. P. 277–300.

Wilson D.N. Elements for a prosographic and institutional history of comparative education. The 9th World Kongress of Comparative education. The University of Sydney. 1996. 1-6 July.

Електронні ресурси

Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи, 2017. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>

Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. URL: <http://academia-pe.com.ua/product/373>

Ничкало Н. Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання. Порівняльна професійна педагогіка. 2011. № 1. URL: <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>

Професор Будник О.Б.